

اندیشه های قضایی

(جلد سوم)

نشت های علمی دادگستری کل استان فارس

معاونت منابع انسانی دادگستری کل استان فارس

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۱	 مسائل کاربردی جرایم ناشی از قصور پزشکی
	دکتر پرویز عامری / دکتر سعید غلامزاده / مهران سیفزاده /
	علیرضا رستمی / دکتر ایمان یوسفی / دکتر اشرف السادات قدسی
	قواعد احضار، جلب و تحقیق از شاهد و متهم وفق قانون آیین
۳۷	 دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲
	دکتر ارسلان اشرافی
۶۳	 صلاحیت و نحوه رسیدگی در دادگاه‌های کیفری
	دکتر علی خالقی
۹۷	 صلاحیت و شیوه رسیدگی کیفری در دادگاه عمومی بخش
	محمدعلی حسینی
	نوآوری‌های قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال ۱۳۹۲ در مبحث
۱۱۹	 دادگاه‌ها
	دکتر محمد مصدق
۱۴۵	 ۱۳۹۲ مصوب مجازات اسلامی
	دکتر حسین آقایی‌نیا
	تحلیل اجرای مجازات و آزادی مشروط در قانون مجازات اسلامی
۱۵۹	 ۱۳۹۲ مصوب
	دکتر امیرحسین رهگشای
	فقدان مسئولیت کیفری اطفال و نوجوانان در حقوق ایران و اسناد
۱۶۹	 بین‌المللی
	جعفر روح‌بخش

- ۱۹۹..... قاجاق کالا و ارز.....
دکتر محمدرضا ساکی
- ۲۱۱..... نکات کاربردی جنایات ناشی از تصادفات رانندگی.....
دکتر رضا رحیمیان
- ۲۲۵..... ارزیابی ادله اثبات دعوا در امور کیفری.....
دکتر فضل الله فروغی
- ۲۴۱..... دادرسی منصفانه.....
دکتر امیرحسین رهگشای
- ۲۸۳..... نکات کاربردی قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲.....
حجت الاسلام و المسلمین نورالله سلطانی
- ۲۹۵..... ساختار نظام دادرسی ویژه رسیدگی به جرایم اطفال و نوجوانان.....
دکتر احمد مظفری
- ۳۸۱..... مجازات‌های جایگزین حبس.....
دکتر احمد رحمانیان / دکتر علی القاصی مهر / دکتر عباس علوی‌نژاد /
دکتر فضل الله فروغی / دکتر ایمان یوسفی / دکتر شهرام ابراهیمی /
دکتر حسین غلامی / دکتر علی حسین نجفی ابرندآبادی
- ۴۱۹..... جرایم رایانه‌ای و فضای مجازی.....
دکتر عبدالصمد خرم‌آبادی
- تبیین قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر
حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵.....
۴۳۹.....
دکتر جواد طهماسبی
- ۴۵۷..... نکات کاربردی قانون نحوه به‌کارگیری سلاح.....
دکتر حمید دلیر
- ۴۷۳..... جرایم علیه اموال دولتی.....
دکتر ساسان مبینی

- اهمیت نظریات پزشکی قانونی در دادرسی های کیفری ۴۹۷
 دکتر سعید غلامزاده
- راه کارهای کاهش جمعیت کیفری زندان ها در فرانسه ۵۰۵
 دکتر احمد رحمانیان / دکتر علی حسین نجفی ابرندآبادی / دکتر برنات اوبر /
 دکتر شهرام ابراهیمی / دکتر حسین سلطانی فرد
- بررسی تدابیر پیشگیری و مبارزه با فساد در حقوق فرانسه ۵۲۳
 دکتر احمد رحمانیان / دکتر علی حسین نجفی ابرندآبادی / دکتر برنات اوبر /
 دکتر شهرام ابراهیمی
- مسائل کاربردی اجرای احکام کیفری ۵۳۹
 دکتر حسن مددی
- جرم شناسی جرایم اقتصادی ۶۱۷
 دکتر شهرام ابراهیمی
- قوانین حاکم بر صدور چک پرداخت نشدنی ۶۴۳
 غلامرضا علیدادی
- اسلحه شناسی جنایی ۶۶۵
 حسین شریعت / سرهنگ محمدعلی هاشمی
- پیوست ها ۶۸۷
 ۱. آیین نامه اجرایی حدود اختیارات، شرح وظایف و چگونگی بررسی صحنه
 جرم مصوب ۱۳۹۶/۶/۲۸ رئیس قوه قضاییه ۶۸۷
 ۲. آیین نامه اجرایی قانون مجازات قاچاق سلاح و مهمات و دارندگان سلاح
 و مهمات غیر مجاز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۸ ۶۹۴

انتزاعات حقوقی، بی‌شک در‌خور و واجب هستند. تلاش‌های علمی اساتید دانشگاه و دانشگاهیان قابل ارج نهادن است؛ اما این انتزاعات و تصورات ذهنی و به عبارت دیگر تزه‌های حقوقی، زمانی دارای ارزش می‌شود که به کار آید. پیداست که هرچند «قاضی»، محصول تلاش «استاد دانشگاه» است، دانشگاه هم بدون دادگاه، به‌ویژه در عرصه حقوق بی‌معنا خواهد بود و چه خوب گفته‌اند که «آنچه در حقوق خوب است، مفید نیست اما آنچه مفید است، خوب است.» هرچند با کمی اغراق همراه است، اما می‌توان گفت: «نظریه‌پردازی حقوقی مجاز است، کاربرد آن توسط قاضی، حقیقت است.» کتاب حاضر بر اساس این طرز تصور در زمینه‌های مختلف کیفری از مسائل کاربردی جرایم ناشی از قصور پزشکی و قواعد کاربردی احضار و تحقیق از شاهدان صلاحیت محاکم کیفری، جرایم اقتصادی، جرایم اطفال و نوجوانان، اسلحه‌شناسی و مجازات‌های جایگزین حبس را در بر می‌گیرد که به پیشگاه علاقه‌مندان به مسائل کاربردی حقوقی شامل اساتید دانشگاه، دانشجویان حقوق، وکلا و قضات دادگستری تقدیم می‌گردد. شایان ذکر است که تلاش معاونت منابع انسانی دادگستری کل استان فارس در تدوین ارائه نظرات علمی - کاربردی قضات این مجموعه، منتهج به انتشار دو جلد اندیشه‌های قضایی در سال ۱۳۹۵ گردید که اولی با موضوع کیفری و دومی با موضوع حقوقی به همت مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه در تهران به زیور طبع آراسته شد و یک تفاوت اساسی بین دو جلد قبلی و جلد حاضر این است که در دو جلد اول، مجموعه مقالات ارائه شده از جانب قضات دادگستری فارس با تأکید بیشتر بر جنبه علمی و آمیخته به جنبه عملی بود، در صورتی که در جلد حاضر، مجموعه سخنرانی‌های ارائه شده از جانب متخصصین امر با تأکید بیشتر بر جنبه عملی و آمیخته به جنبه علمی ارائه شده است.

جهت آشنایی با مطالب این مجلد و نیز جهت سهولت مطالعه این اثر، ذکر نکاتی ضروری است. اول آنکه در بسیاری از نظام‌های حقوقی و به‌ویژه در کشورهای متعلق به حقوق نانوشته، حقوق، محصول قاضی است، به آن معنا که آنچه رویه قضایی خوانده می‌شود، منبع اولیه و اساسی حقوق محسوب می‌گردد. در

حالی که در کشورهای متعلق به نظام حقوقی نوشته که ایران در زمره آن‌هاست، حقوق، محصول قانون است و رویه قضایی تنها به عنوان منبع مکمل به کار می‌رود. رویه قضایی در ایران در چند سال اخیر با قدرت و قوت بیشتر پیش رفته و بر خلاف آنچه برخی گفته‌اند، هم‌اکنون «حرف ارزشمند حقوقی برای گفتن دارد» و مجلد حاضر، گواه این ادعاست. خواننده کتاب با ملاحظه و مطالعه آنچه قضات در نشست‌های علمی گفته‌اند، هم بهره علمی و هم بهره عملی خواهد برد. دوم آنکه نشست‌های برگزار شده، در برخی موارد به صورت خطابه متکلم واحد نبوده و در فضای دیالکتیک صورت گرفته است. خواننده کتاب با خواندن بخشی از آن متوجه خواهد شد که نشست‌ها به صورت پرسش و پاسخ و در فضایی مناظره‌گونه بوده است. سوم آنکه ارائه‌کنندگان مباحث علمی و عملی که نام ایشان در ابتدای هر بخش به طور جداگانه آمده است، از سرآمدترین قضات و اساتید دانشگاهی بوده و حتی دعوت اساتید حقوق غربی و استفاده از حقوق تطبیقی، مد نظر معاونت منابع انسانی دادگستری کل استان فارس بوده است. به طور کلی، اندیشه‌های قضایی ارائه شده در کتاب حاضر به لحاظ سطح ارائه شده و غنای آن و مسائل کاربردی و پرونده‌های مطروحه، مصداق بارز سهیل ممتنع بوده و از دانشجوی مبتدی حقوق تا اساتید دانشکده‌های حقوق می‌توانند از کتاب حاضر بهره‌برداری و البته انتقادات وارد و ایرادات موجود و کاستی‌ها را گوشزد نمایند که قطعاً در چاپ‌های بعدی مورد استفاده قرار خواهد گرفت؛ چه آنکه معتقدیم به قول استاد مرحوم دکتر کاتوزیان، فرض کمال حقوقی، نقطه آغاز زوال است.

در پایان لازم می‌دانیم از همه دبیران نشست‌های مذکور و نیز اساتیدی که در برگزاری نشست‌ها همکاری داشته‌اند و آقای دکتر ایمان یوسفی، رئیس شعبه ۱۲۰ دادگاه کیفری دو، آقای احسان خلیفه و خانم زهرا کمالی که در جریان تهیه و ویرایش متون نشست‌ها با معاونت منابع انسانی دادگستری کل استان فارس همکاری داشته‌اند تقدیر و تشکر به عمل آوریم.

سید کاظم موسوی - ارسلان اشراقی

دی‌ماه ۱۳۹۹